

✕ *Hydraecia petasitis* Doubleday in Nederland gevangen

door
W. J. BOER LEFFEF

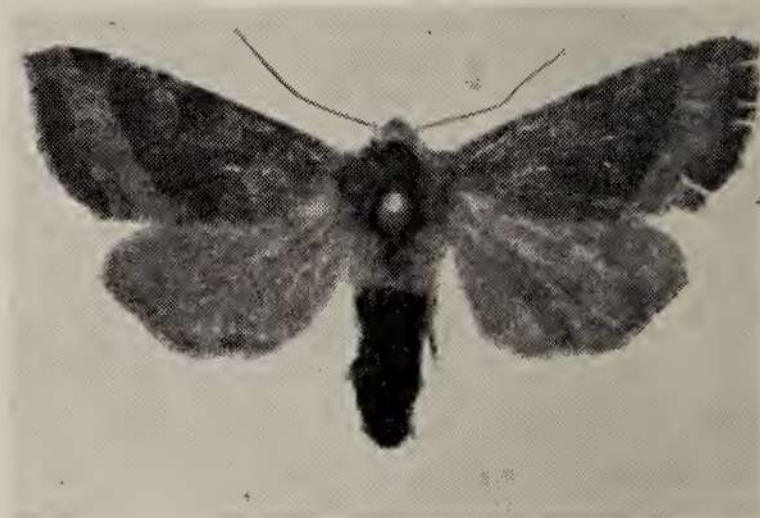
Bij een inspectie van mijn lichtkast op 13 augustus 1955 viel mij een vlinder op, die zich van de daar zittende exemplaren van *Hydraecia micacea* Esper onmiddellijk onderscheidde door de forsere habitus en de ietwat vreemde donkere kleur. Een moment schoot mij de gedachte door het hoofd, dat dit wel eens een *petasitis* kon zijn, maar ik verwierp deze speculatie dadelijk weer als te gewaagd, daar deze soort nog nimmer te voren in ons land was aangetroffen.

Toen ik de vlinder echter kon vergelijken met de goede afbeelding in een eerste druk van SOUTH, bleef er weinig twijfel aan de juistheid van mijn allereerste ingeving over. Toen ik LEMPKE het exemplaar liet zien, was hij het volkomen met mij eens, dat wij hier inderdaad de eerste Nederlandse *petasitis* voor ons hadden.

De rups leeft in de wortels en stengels van Groot Hoefblad (*Petasitis officinalis* Mönch). HOFFMEYER schrijft in De Danske Uglyer (p. 243—245, 1949), dat de vlinder de gewoonte heeft om onder de bladeren van de voedselplant te vliegen. Daardoor wordt hij zo zelden buiten zijn biotoop waargenomen en daardoor heeft het ook zo lang geduurd, vóór het eerste exemplaar hier te lande werd waargenomen. Een feit is, dat Groot Hoefblad vlak bij mij in de buurt in aantal staat en eigenlijk overal hier in de omgeving voorkomt. Maar wie haalt het nu in zijn hoofd bij nacht en ontij met een lamp onder de bladeren te gaan zoeken! Deze merkwaardige gewoonte van de vlinder is dan ook ongetwijfeld wel de reden, dat hij niet eerder in Nederland is waargenomen.

Hydraecia petasitis is dadelijk van *H. micacea* te onderscheiden door de bredere voorvleugels met een sombere iets paars getinte grondkleur en door de forsere habitus. WARREN (in Seitz, 3 : 226, 1911) vermeldt, dat de tweede dwarslijn meer gebogen is dan bij *micacea*, soms op ader 5 duidelijk omgebogen.

Met deze vangst is voor de zoveelste maal bewezen, dat het laatste woord over onze Nederlandse Macrolepidoptera nog lang niet gesproken is. De omgeving van Apeldoorn scheen wel behoorlijk afgegraasd door lepidopterologen van een vorige generatie, maar in de vier jaar, dat ik er nu vang, is het verbazend, hoeveel goede soorten ik er al aangetroffen heb, waarvan mijn voorgangers eenvoudig geen notie hadden, dat ze hier voorkwamen!

Hydraecia petasitis

Summary

The first Dutch specimen of *Hydraecia petasitis* Dbld. was caught at Apeldoorn, prov. of Guelderland, on August 13th, 1955. It appeared in a light trap with a number of *H. micacea* Esp. and other moths.

[De heer G. WARNECKE te Hamburg-Altona was zo vriendelijk mij een brief ter inzage te zenden, die hij juist van de Deense lepidopteroloog K. GROTH had ontvangen en waarin deze schrijft over het vangen en voorkomen van *H. petasitis* in Denemarken. De vlinder komt daar zowel voor op plaatsen, waar de planten in het volle licht groeien, als op gedeeltelijk beschaduwde plaatsen in bosachtig terrein. Hij is vrijwel alleen in handen te krijgen door in de ene hand een net en in de andere een draagbare sterke gloeilamp te houden. Wanneer een lamp ergens vaststaat, is het succes uitermate gering. Het vangen van de dieren is zeer moeilijk, daar ze dicht boven de grond vliegen en men daar het net heel lastig tussen de dicht opeen groeiende stengels heen en weer kan zwaaien. De meeste exemplaren werden aan het begin van een Hoefbladplek op een smalle bosweg gevangen, waar de dieren van de ene kant naar de andere vlogen. GROTH is daarom van plan in een dicht opeengroeiende *Petasitis*-kolonie door het wegsnijden van bladeren een pad te maken en wanneer de vlinders dan van de ene kant van deze gang naar de andere vliegen, moeten ze gemakkelijker te vangen zijn.

De soort heeft twee vliegtijden volgens de Deense ervaringen: eerst in de schemering, daarna verdwijnen ze geheel en ze komen om een uur of één 's nachts weer in groot aantal te voorschijn.

Het vangen in de lichtkast te Apeldoorn is een zeldzaam gelukkig toeval geweest. In Denemarken is de eerste vlinder op een dergelijke manier gevangen. Men hield de soort er voor een grote zeldzaamheid, tot men de juiste vangmethode gevonden had. Ook in ons land zal *Hydraecia petasitis* ongetwijfeld meer voorkomen. De kunst is slechts hem te vinden. Men kent nu de methode! — LPK.]

Uit Amoeba. Vele lezers zullen ongetwijfeld weten, dat *Amoeba* het orgaan van de Nederlandse Jeugdbond voor Natuurstudie is. Het is een voortreffelijk geredigeerd en geïllustreerd tijdschrift. In vol. 31, nr. 12 (december 1955) geeft B. VAN AALDEREN een overzicht van hetgeen door de deelnemers aan de zomerkampen van 1955 voor belangwekkends is waargenomen.

Dank zij de Libellentabel van LEMS bestaat er op het ogenblik veel belangstelling in de N.J.N. voor Odonata. In *Ent. Ber.* 12 : 349—352 (1949) gaf GEJSKES een overzicht van de Libellen, die bekend waren van de waddeneilanden. In de tabel op p. 351 kon o.a. van Schiermonnikoog geen enkele soort ingevuld worden. Door de deelnemers aan het kamp op dit eiland werden de volgende Odonata verzameld. *Aeshna grandis* L., *Lestes sponsa* Hans., *Sympetrum vulgatum* L., *Anax imperator* Leach, *Agrion pulchellum* Vanderl., *Ischnura elegans* Vanderl., *Libellula quadrimaculata* L., *Sympetrum flaveolum* L., *Symp. striolatum* Charp. en *Symp. sanguineum* Müller.

Op Terschelling werden maar liefst vijf soorten waargenomen, die niet door GEJSKES van dit eiland werden vermeld: *Aeshna juncea* L., *Lestes dryas* Kirby, *Anax imperator* Leach, *Ischnura pumilio* Charp. en *Sympetrum sanguineum* Müller.

Op p. 173 wordt vermeld, dat door de deelnemers van het kamp in het Woold bij Winterswijk aldaar op 26 juli de zeer zeldzame *Somatochlora arctica* Zett. werd gevangen.

Op Schiermonnikoog en in mindere mate ook op Terschelling werden bovendien de loopkevers onder handen genomen. Op p. 170 wordt een lijst van de gevangen soorten gegeven en hier vindt men bovendien nog verschillende aardige opmerkingen over de biotopen, waarin sommige soorten werden aangetroffen.

Op p. 177 vermeldt S. SOUTENDIJK de vangst van een Grote Vuurvlinder (*Thersamonina dispar* Haworth) tussen Drachten en Bakkeveen. De vindplaats is nieuw. — LPK.